

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/35/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5916202517
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Potocký
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5916202517.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: J. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok ako opatrovníkom, dieťa rodičov - matky: Ing. W. W., PhD., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. P. XXX/XX, Q. - W., t. č. bytom J. XXX, a otca: Ing. E. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. P. XXX/XX, Q. - W., zastúpeného splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Adelou Valockou, advokátkou so sídlom S. X, P. O. T. XXX, T. 1, o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní matky maloletého dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok č. k. 2P/31/2016-11 zo dňa 27. apríla 2016, takto

rozhodol:

uznesenie okresného súdu v časti výživného potvrdzuje.

Vo zvyšnej časti uznesenie okresného súdu mení tak, že mal. J. W., nar. XX.XX.XXXX, dočasne, do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, zveruje do osobnej starostlivosti matky.

odôvodnenie:

Okresný súd Ružomberok uznesením č. k. 2P/31/2016-11 zo dňa 27.04.2016 návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu zamietol.

V odôvodnení konštatoval, že návrhom doručeným dňa 26.04.2016 sa matka maloletej J. domáhala nariadenia predbežného opatrenia o odovzdaní maloletej do jej starostlivosti podľa § 76 ods. 1 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a uložení povinnosti otcovi maloletej prispievať na jej výživu výživným vo výške 150,- eur mesačne. Vo veci samej sa matka domáhala zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti, s uložení povinnosti otcovi maloletej prispievať na jej výživu sumou 300,- eur mesačne a úpravy styku otca s maloletou každý nepárny týždeň v nedeľu od 09:00 hod. do 12:00 hod. za jej prítomnosti.

Cítujúc ust. § 28 ods. 1 písm. a/, b/, c/, ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), § 74 ods. 1, § 75 ods. 1, 2, 6, § 76 ods. 1 písm. a/, b/ O. s. p. súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia v zmysle návrhu matky maloletého dieťaťa. Súdom nemal preukázanú nevyhnutnosť potreby dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov, predovšetkým z časového aspektu, keď medzi odchodom matky maloletej a maloletej zo spoločnej domácnosti do doručenia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uplynuli viac ako dva týždne. Maloletá sa v súčasnosti nachádza s matkou v rodinnom dome matkiných rodičov, pričom matka sa o ňu riadne stará, zabezpečuje starostlivosť a opateru, ktorú maloletá vyžaduje. Maloletá teda nie je v starostlivosti druhého rodiča, aby súd mohol rozhodovať o predbežnom opatrení zverením maloletej do osobnej starostlivosti matky. Napriek tomu, že z tvrdení matky maloletej je zrejmé, že vzťah rodičov maloletej je problematický, mal súd za to, že matka nijako nedeklarovala a nepreukázala, že bez zásahu súdu v súčasnosti hrozí maloletej ohrozenie jej života, zdravia alebo jej iného dôležitého záujmu, ktoré by si vyžiadalo bezodkladný zásah súdu vo forme predbežného opatrenia.

V nadväznosti na uvedené, so zreteľom na dočasný, predbežný a preventívny charakter tohto inštitútu, dospel súd k záveru, že na nariadenie predbežného opatrenia tak, ako to navrhuje matka maloletej, nie sú dané dôvody prezumované zákonom, preto návrh na jeho nariadenie zamietol.

Rovnako súd zamietol i návrh na nariadenie predbežného opatrenia o určenie výživného, keď nezistil, že by potreby maloletého dieťaťa v súčasnosti neboli dostatočne zabezpečené po materiálnej stránke, t. j. že by neboli kryté z finančných prostriedkov matky, u ktorej sa momentálne nachádza, a že otec odmieta dobrovoľne si plniť svoju vyživovaciu povinnosť k dieťaťu.

Proti uvedenému uzneseniu podala matka maloletej odvolanie, ktorým sa domáhala jeho zmeny spočívajúcej vo vyhovení návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Argument súdu o časovom odstupe od opustenia spoločnej domácnosti do podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nepovažuje za presvedčivý a správny. Nejde o štandardnú situáciu a nebolo pre ňu jednoduché vysporiadať sa so vzniknutou situáciou. Uviedla, že spoločnú domácnosť bola nútená opustiť z dôvodu vzrastajúcej agresivity manžela. Odkedy je s dcérou u rodičov v J., manžel ju neustále prenasledoval, volával jej viackrát denne a posielal správy, kde sa jej buď vyhrážal alebo ju vydieral kvôli dcére. Domáhal sa styku s dcérou, žiadal, aby mu ju vrátila do Q. a ako si ju dovolila zobrať preč. Žiadal, aby mu dcéru dala na víkend do Q.. Nepozeral na jej zdravie, čo jej môže spôsobiť tým, keby ju zobral do Q. bez nej, keďže je s ňou 24 hodín denne. O dcéru sa stále starala len ona, manžel len výnimočne. Za celý čas čo je s dcérou u rodičov bol manžel za dcérou len raz cca na 30 minút vo večerných hodinách. Návrhom na predbežné opatrenie sa snaží postarať o nevyhnutné potreby mal. J.. Vzhľadom na duševnú chorobu manžela, ktorá sa negatívne prejavuje najmä na jeho schopnosti ovládať svoje konanie a spôsobuje mu problémy so spánkom, má dôvodné pochybnosti o jeho schopnosti zabezpečiť starostlivosť o ich mal. dcéru. Nakoľko je momentálne bez príjmu a stará sa o dcéru, je pre ňu ťažké vykryť mesačné náklady na dcéru. Manžel má hrubý mesačný príjem na úrovni cca 1.300,- eur a suma 75,- eur, ktoré jej posielal ako výživné na dcéru je pri prepočte na obdobie jedného mesiaca neadekvátne, keďže nepokryje ani nevyhnutné náklady na zabezpečenie základných dcériných potrieb.

Podľa § 75 ods. 8 O. s. p. súd odvolanie matky nedoručoval na vyjadrenie ostatným účastníkom konania.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) preskúmal rozhodnutie v rozsahu vymedzenom v ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) v časti výživného podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil a v časti zverenia maloletej do osobnej starostlivosti niektorého z rodičov podľa § 220 O. s. p. zmenil, vyhodnotiac odvolanie matky maloletej v tejto časti ako dôvodné.

Podľa § 102 ods. 1 vety prvej O. s. p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Inštitút predbežného opatrenia je procesným inštitútom, ktorý umožňuje poskytnúť ochranu porušeným alebo ohrozeným subjektívnym právam do času, kým sa definitívne nerozhodne o veci samej. Umožňuje pružné riešenie situácie, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu. Predbežné opatrenie nie je konečným rozhodnutím, jeho účelom je vo všeobecnosti rýchla, ale len dočasná úprava pomerov účastníkov, pričom podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez okamžitej, hoci len dočasnej úpravy právnych pomerov, by bolo právo účastníka ohrozené. Pre nariadenie predbežného opatrenia je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je tu bez okamžitého zásahu súdu nebezpečenstvo reálnej a bezprostredne hroziacej ujmy, resp. v prípade mal. detí, že je tu potreba dočasnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa v záujme maloletého dieťaťa. Naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov predbežným opatrením v týchto konaniach totiž ustupuje záujmu maloletého dieťaťa. Ak je teda nariadenie predbežného opatrenia v záujme maloletého dieťaťa, nemusí byť nevyhnutne súčasne splnená aj podmienka naliehavosti potreby dočasnej úpravy. V konaniach starostlivosti súdu o maloletých by preto súd mal pristúpiť k nariadeniu predbežného opatrenia nielen v prípadoch, ak riešenie situácie neznesie odklad, ale aj v prípade, ak je úprava predbežným opatrením v záujme maloletého dieťaťa.

Vychádzajúc z uvedeného, s prihliadnutím na dosiaľ osvedčené relevantné skutočnosti a okolnosti daného prípadu, dospel odvolací súd k záveru, že v danom prípade boli naplnené podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia o dočasnom zverení mal. J. do starostlivosti jedného z rodičov.

Z návrhu vo veci samej, návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, vyjadrenia otca k návrhu a ďalšieho obsahu spisu mal odvolací súd osvedčené, že rodičia maloletej J. v súčasnosti nežijú v spoločnej domácnosti, keď matka s maloletou odišla k svojim rodičom do J. a samotné manželstvo otca a matky maloletej je v kríze, kedy dieťa môže byť vystavené stresovým situáciám. Zároveň mal súd osvedčenú nezhodu medzi rodičmi pokiaľ ide o úpravu ich práv a povinností k mal. J. (predovšetkým pokiaľ ide o styk otca s dcérou, ale aj odvedenie maloletej matkou z ich spoločného bydliska), z ktorého dôvodu nie je možné v danom štádiu dospieť k dohode rodičov, k čomu neprispieva ani problematrická komunikácia rodičov maloletej. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je podľa názoru odvolacieho súdu v záujme maloletej stabilizovať jej výchovné prostredie tak, aby toto nevyvolávalo pochybnosti a neistotu ani na strane maloletej, ani na strane jej rodičov. Majúc za osvedčené, že maloletá žije v súčasnosti spolu s matkou, ktorá i doteraz v prevažnej miere zabezpečovala starostlivosť o maloletú, s prihliadnutím na nízky vek maloletej (3 roky), súd maloletú dočasne zveril do osobnej starostlivosti matky.

I keď matka maloletej v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uviedla, že sa domáha jeho nariadenia podľa § 76 ods. 1 písm. b/ O. s. p., čomu zodpovedá i petit návrhu, posudzujúc podanie matky maloletej podľa obsahu (§ 41 ods. 2 O. s. p.) je zrejmé, že matka maloletej sa domáha dočasného zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti, t. j. rozhodnutia o tom, kto bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú do rozhodnutia vo veci samej. Z uvedeného dôvodu, napriek nesprávnej formulácii petitu požadovaného predbežného opatrenia (keď ani logicky nie je možné domáhať sa odovzdania dieťaťa voči účastníkovi, ktorý dieťa nemá v starostlivosti, dispozícii), odvolací súd návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia posúdil ako návrh na rozhodnutie o dočasnom zverení maloletej do jej osobnej starostlivosti. Odvolací súd zároveň upozorňuje na to, že predbežné opatrenie nie je rozhodnutím konečným, jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov konania. V konaní vo veci samej bude vykonané riadne dokazovanie a náležite zistené všetky rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých bude môcť súd vo veci meritórne rozhodnúť, sledujúc pritom primárne záujem maloletého dieťaťa.

Platnosť predbežného opatrenia súd určil na čas do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V zmysle ust. § 77 ods. 2 O. s. p. však môže súd toto predbežné opatrenie zrušiť aj v prípade, ak pominú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

Pokiaľ ide o uznesenie súdu prvého stupňa v časti výživného, odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu o nesplnení podmienok pre nariadenie požadovanej úpravy. Z podaní oboch rodičov maloletej vyplýva, že otec matke maloletej platí výživné na maloletú vo výške 75,- eur mesačne, a teda plní si svoju vyživovaciu povinnosť. Tu odvolací súd v nadväznosti na odvolanie matky maloletej dodáva, že predbežným opatrením sa zásadne priznáva výživné len v nevyhnutnej miere (spravidla vo výške určenej v ust. § 62 ods. 3 zákona o rodine) slúžiace na uhrádzanie základných životných potrieb, bez ohľadu na oprávnené potreby maloletého dieťaťa, pretože sa nevykonáva dokazovanie. Až v konaní vo veci samej, po riadne vykonanom dokazovaní bude možné určiť výživné podľa pravidiel stanovených zákonom o rodine, podľa potrieb maloletého dieťaťa a možností a schopností povinného rodiča.

Keďže v danom štádiu konania nebolo matkou maloletej osvedčené neplnenie si vyživovacej povinnosti otca voči maloletej, odvolací súd napadnuté uznesenie v tejto časti podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil. V prípade, ak si otec prestane plniť vyživovaciu povinnosť, môže sa matka kedykoľvek počas konania domáhať plnenia vyživovacej povinnosti otca voči dcére, prípadne i návrhom na nariadenie predbežného opatrenia.

Pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletou dcérou, o tejto odvolací súd nerozhodoval, keďže je potrebné, aby o návrhu otca na úpravu styku s maloletou, podanom v rámci vyjadrenia k návrhu, v rámci inštančného postupu rozhodol najskôr súd prvého stupňa.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, nakoľko v prípade odvolaním napadnutého uznesenia nejde o konečné rozhodnutie vo veci. Vo veci bude ďalej konať okresný súd, ktorý v súvislosti

s konečným rozhodnutím rozhodne aj o trovách konania spojených s konaním o predbežnom opatrení (§ 145 O. s. p.).

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.